
Dokument s plenarne sjednice

A9-0414/2023

7.12.2023

IZVJEŠĆE

o godišnjem izvješću o radu europske ombudsmanice za 2022. godinu
(2023/2120(INI))

Odbor za predstavke

Izjestitelj: Peter Jahr

SADRŽAJ

	Stranica
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	3
OBRAZLOŽENJE	12
PRILOG: SUBJEKTI ILI OSOBE OD KOJIH JE IZVJESTITELJ PRIMIO INFORMACIJE	19
INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU	20
POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU	21

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o godišnjem izvješću o radu europske ombudsmanice za 2022. godinu (2023/2120(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir godišnje izvješće o radu europske ombudsmanice za 2022. godinu,
  - uzimajući u obzir članak 10. stavak 3. Ugovora o Europskoj uniji (UEU),
  - uzimajući u obzir članak 15., članak 24. stavak 3., članak 228. i članak 298. stavak 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU),
  - uzimajući u obzir članke 11., 41., 42. i 43. Povelje Europske unije o temeljnim pravima („Povelja“),
  - uzimajući u obzir Konvenciju UN-a o pravima osoba s invaliditetom,
  - uzimajući u obzir Uredbu Europskog parlamenta (EU, Euratom) 2021/1163 od 24. lipnja 2021. o utvrđivanju propisa i općih uvjeta kojima se uređuje obnašanje dužnosti Europskog ombudsmana (Statut Europskog ombudsmana) i o stavljanju izvan snage Odluke 94/262/EZUČ, EZ, Euratom¹,
  - uzimajući u obzir Europski kodeks dobrog administrativnog postupanja, koji je Parlament usvojio 6. rujna 2001.,
  - uzimajući u obzir Okvirni sporazum o suradnji između Parlamenta i Europskog ombudsmana zaključen 15. ožujka 2006. koji je stupio na snagu 1. travnja 2006.,
  - uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o radu europskog ombudsmana,
  - uzimajući u obzir članak 54. i članak 142. stavak 2. Poslovnika,
  - uzimajući u obzir izvješće Odbora za predstavke (A9-0414/2023),
- A. budući da je godišnje izvješće o radu europske ombudsmanice za 2022. godinu 28. travnja 2023. službeno predano predsjednici Europskog parlamenta i da je europska ombudsmanica Emily O'Reilly 27. lipnja 2023. predstavila izvješće Odboru za predstavke u Bruxellesu;
- B. budući da je na temelju članaka 20., 24. i 228. UFEU-a europski ombudsman ovlašten primati pritužbe u vezi s nepravilnostima u postupanju institucija, tijela, ureda ili agencija Unije, s iznimkom Suda Europske unije u izvršavanju njegovih pravosudnih ovlasti;
- C. budući da je člankom 15. UFEU-a utvrđeno da „institucije, tijela, uredi i agencije Unije,

---

¹ SL L 253, 16.7.2021., str. 1.

radi promicanja dobrog upravljanja i osiguranja sudjelovanja civilnog društva, pri svome radu koliko je god to moguće poštuju načelo otvorenosti djelovanja” i da „svaki građanin Unije i svaka fizička ili pravna osoba s boravištem ili sjedištem u nekoj državi članici ima pravo pristupa dokumentima institucija, tijela, ureda i agencija Unije”; budući da je za zaštitu prava i temeljnih sloboda građana ključno osigurati da se građanima EU-a pružaju visokokvalitetne usluge i da administracija EU-a reagira na njihove potrebe i probleme;

- D. budući da je člankom 41. Povelje o pravu na dobru upravu propisano da „svatko ima pravo da institucije, tijela, uredi i agencije Unije njegove predmete obrađuju nepristrano, pravično i u razumnom roku”;
- E. budući da je člankom 43. Povelje utvrđeno da „svaki građanin Unije i svaka fizička ili pravna osoba s boravištem ili sjedištem u nekoj državi članici ima pravo obratiti se Europskom ombudsmanu u vezi s nepravilnostima u djelovanju institucija, tijela, ureda ili agencija Unije, s iznimkom Suda Europske unije u izvršavanju njegovih pravosudnih ovlasti”;
- F. budući da je člankom 298. stavkom 1. UFEU-a utvrđeno da „u obavljanju svojih zadaća institucije, tijela, uredi i agencije Unije imaju potporu otvorene, učinkovite i neovisne europske administracije”;
- G. budući da je europska ombudsmanica 2022. godine otvorila 348 istraga, od kojih su 344 istrage bile utemeljene na pritužbama, a četiri na vlastitu inicijativu i da je zatvorila 330 istraga (325 na temelju pritužbi i pet na vlastitu inicijativu);
- H. budući da se velika većina istraga 2022. odnosila na Komisiju (197 istraga, tj. 57,1 %), zatim na Europski ured za odabir osoblja (22 istrage, tj. 6,3 %), Europski parlament (19 istraga, tj. 5,5 %) i Europsku službu za vanjsko djelovanje (16 istraga, tj. 4,6 %); budući da se preostale istrage daju razvrstati na sljedeći način: Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu (Frontex) (14 istraga, tj. 4,3 %), Agencija Europske unije za sigurnost zračnog prometa (7 istraga, tj. 2 %), ostale institucije ili tijela EU-a (46 istraga, tj. 13,5 %) i druge agencije EU-a (23 istrage, tj. 6,7 %);
- I. budući da se najveći postotak istraga europske ombudsmanice 2022. odnosio na Komisiju, čije su administrativne aktivnosti pod budnim okom javnosti, s obzirom na to da predstavlja izvršnu vlast EU-a;
- J. budući da u istragama koje je europska ombudsmanica zaključila 2022. u 37 % slučajeva nisu pronađene nepravilnosti u postupanju, da je institucija pronašla rješenje u 46,1 % slučajeva, da u 12,7 % slučajeva nisu bile opravdane daljnje istrage i da su u 4,5 % slučajeva utvrđene nepravilnosti u postupanju;
- K. budući da su tri najvažnija problema u istragama koje je ombudsmanica zaključila 2022. bila transparentnost i odgovornost (pristup informacijama i dokumentima) (32 %), službenička kultura (20 %) i poštovanje temeljnih prava (15 %); budući da su među ostalim problemima bili uporaba diskrecijskih prava (uključujući u postupcima radi utvrđivanja povrede prava), zapošljavanje, dobro upravljanje kadrovskim pitanjima, poštovanje postupovnih prava, pravilno upravljanje postupcima radi utvrđivanja povrede prava, dobro financijsko upravljanje, etičnost i sudjelovanje javnosti u

donošenju odluka EU-a;

- L. budući da je ombudsmanica 2022. zatražila od Vijeća da omogući brži pristup zakonodavnim dokumentima kako bi javnost mogla učinkovito sudjelovati u raspravama o nacrtima zakona EU-a²;
- M. budući da je ombudsmanica utvrdila nepravilnosti u postupanju³⁴ Komisije u vezi sa zahtjevom za javni pristup tekstualnim porukama koje su razmjenjivali njezina predsjednica i glavni izvršni direktor određenog farmaceutskog poduzeća (Pfizer);
- N. budući da je ombudsmanica 2022. pokrenula istragu o tome kako Europska središnja banka (ESB) postupa u slučajevima tzv. rotirajućih vrata⁵;
- O. budući da je ombudsmanica pokrenula stratešku istragu o sustavnim i znatnim kašnjenjima u postupanju Komisije sa zahtjevima za javni pristup dokumentima; budući da je ombudsmanica utvrdila nepravilnosti u postupanju Komisije s takvim zahtjevima, posebno pri obradi zahtjeva za preispitivanje početnih odluka („ponovni zahtjevi”)⁶;
- P. budući da je ombudsmanica 2022. također provela šire strateške istrage i poduzela inicijative u vezi sa sustavnim spornim pitanjima u institucijama EU-a, uključujući etička pitanja, slučajeve rotirajućih vrata, odgovornost u donošenju odluka, pristup dokumentima i temeljna prava;
- Q. budući da je europska ombudsmanica 2022. izdala preporuku Vijeću da odobri potpuni javni pristup zatraženim zakonodavnim dokumentima, nakon istrage o odbijanju Vijeća da to učini u kontekstu pregovora o nacrtu „Akta o digitalnim tržištima”, nakon čega je ombudsmanica zaključila da je došlo do nepravilnosti u postupanju;
- R. budući da je Ured ombudsmanice 2022. dodatno podigao javnu svijest o ulozi ombudsmana u održavanju visokih standarda odgovornosti i transparentnosti u administraciji EU-a;
- S. budući da je europska ombudsmanica odlučila pokrenuti javno savjetovanje o transparentnosti i sudjelovanju u donošenju odluka EU-a u vezi s okolišem, s obzirom na klimatsku krizu i degradaciju okoliša i ekosustava, s ciljem procjene pristupa EU-a kao stranke Aarhuške konvencije u osiguravanju visoke razine javnog pristupa informacijama o okolišu i sudjelovanja javnosti u donošenju odluka koje se odnose na okoliš;
- T. budući da je ombudsmanica 2022. pozvala Komisiju da sa zahtjevima za pristup dokumentima koji se odnose na sredstva EU-a za oporavak postupa s većom

---

² Europski ombudsman, [Council should give faster public access to legislative documents](#), 29. lipnja 2022.

³ Europski ombudsman, [Odluka o odbijanju Europske komisije da omogući javni pristup tekstualnim porukama koje su razmijenili predsjednica Komisije i glavni izvršni direktor farmaceutске kompanije u vezi s kupnjom cjepiva protiv bolesti COVID-19 \(predmet 1316/2021/MIG\)](#), 12. srpnja 2022.

⁴ Europski ombudsman, [Ombudsman criticises how Commission handled request for access to President's text messages](#), 28. siječnja 2022.

⁵ Europski ombudsman, [Ombudsmanica otvorila istragu o tome kako ESB postupa s „rotirajućim vratima”](#), 3. ožujka 2022.

⁶ Europski ombudsman, [Odluka o vremenu koje Europska komisija treba za rješavanje zahtjeva za javni pristup dokumentima \(strateška istraga OI/2/2022/OAM\)](#), 18. rujna 2023.

dosljednošću i da pruži bolje obrazloženje kada se odluči da neće objaviti tražene informacije⁷;

- U. budući da je ombudsmanica 2022. pokrenula istragu o odbijanju Komisije da omogući javni pristup dokumentima povezanim s njezinim Prijedlogom uredbe o europskom prostoru za zdravstvene podatke⁸;
  - V. budući da je europska ombudsmanica 2022. pokrenula istragu o tome kako je Komisija postupila sa zahtjevom za javni pristup izjavama o financijskim interesima članova njezina Odbora za regulatorni nadzor⁹;
  - W. budući da je ombudsmanica naglasila da pravila EU-a o javnoj nabavi nisu dovoljno čvrsta ili jasna da bi se spriječili sukobi interesa te je kritizirala Komisiju zbog nedovoljnog kritičkog nadzora prije dodijele ugovora za provedbu studije o uključivanju okolišnih, socijalnih i upravljačkih ciljeva u bankovna pravila EU-a društvu BlackRock Investment Management, poduzeću koje upravlja ulaganjima u sektor fosilnih goriva i bankarski sektor, što su područja obuhvaćena novim ekološkim, socijalnim i upravljačkim pravilima;
1. pozdravlja godišnje izvješće za 2022. koje je predstavila europska ombudsmanica;
  2. čestita Emily O'Reilly na dobro odrađenom poslu i na stalnim nastojanjima da se poboljšaju administrativne prakse i da se promiču odgovornost i potpuna transparentnost institucija, tijela, ureda i agencija EU-a, kao i da se osigura dostupnost dokumenata EU-a građanima EU-a;
  3. cijeni kontinuiranu konstruktivnu suradnju europske ombudsmanice s Europskim parlamentom, osobito s Odborom za predstavnike, kao i s drugim institucijama EU-a; ponavlja svoju predanost pružanju potpore ombudsmanici u obavljanju njezinih dužnosti;
  4. čestita Uredu ombudsmanice na znatnom povećanju njegove učinkovitosti u pogledu trajanja istraga za zaključene predmete, koja je u prosjeku porasla s 13 mjeseci 2013. na manje od šest mjeseci 2022.; ističe da ostvareni rezultati obuhvaćaju nekoliko područja administracije EU-a s ograničenim resursima;
  5. poziva Vijeće da se u potpunosti pridržava standarda transparentnosti parlamentarne i participativne demokracije, u skladu s Ugovorima i zahtjevima ombudsmanice; podsjeća da je Sud EU-a utvrdio da su načela javnosti i transparentnosti svojstvena zakonodavnom postupku EU-a te da nedostatak transparentnosti i informacija slabi povjerenje građana u legitimnost zakonodavnog postupka EU-a u cjelini;
  6. poziva Vijeće da građanima omogući pravodoban pristup svojim zakonodavnim

---

⁷ Europski ombudsman, [Ombudsmanica poziva na veću transparentnost sredstava EU-a za oporavak](#), 1. prosinca 2022.

⁸ Europski ombudsman, [Odbijanje Europske komisije da odobri javni pristup dokumentima povezanim s njezinim Prijedlogom uredbe o europskom prostoru za zdravstvene podatke \(COM\(2022\) 197 final\)](#), istraga otvorena 28. studenog 2022.

⁹ Europski ombudsman, [Način na koji je Europska komisija postupila sa zahtjevom za javni pristup izjavama o interesima članova svojeg Odbora za nadzor regulative](#), odluka donesena 20. prosinca 2022.

dokumentima tijekom trajanja zakonodavnih postupaka kako bi se u potpunosti poštovalo pravo građana na sudjelovanje u demokratskom životu Unije utemeljeno na Ugovorima, čime bi se povećalo povjerenje građana u cjelokupni postupak donošenja odluka u EU-u;

7. pozdravlja pokretanje istrage na vlastitu inicijativu kako bi se procijenilo na koji način Komisija osigurava transparentnost svojih interakcija s predstavnicima duhanske industrije; ističe da činjenica da Komisija u cjelini nije proaktivno objavila pojedinosti svojih sastanaka s lobistima iz duhanske industrije predstavlja nepravilnosti u postupanju, kao što je ombudsmanica navela u svojim preliminarnim nalazima; podsjeća da je EU potpisao i službeno potvrdio Okvirnu konvenciju Svjetske zdravstvene organizacije o nadzoru nad duhanom te da je obvezan poštovati njezine odredbe kojima je utvrđeno da bi se interakcija s duhanskom industrijom trebala odvijati samo kada je to nužno s regulatornog stajališta, kao i učiniti tu interakciju transparentnom kako bi se spriječio negativan utjecaj duhanske industrije na politike javnog zdravlja;
8. smatra da je od presudne važnosti da ombudsmanica pokrene istragu kako bi ocijenila razinu neovisnosti savjetodavne skupine za industriju Platforme EU-a za energiju koju je osnovala Komisija;
9. podržava rezultate istrage ombudsmanice o tome kako Komisija osigurava da vanjski stručnjaci uključeni u evaluaciju projektnih prijedloga u okviru Europskog fonda za obranu (EDF) ne budu u sukobu interesa; naglašava iznimnu važnost provođenja temeljite procjene sukoba interesa prije imenovanja stručnjaka i osiguravanja stroge provedbe obveza u pogledu transparentnosti i etičnosti;
10. pozdravlja prijedlog Komisije, iznesen kao odgovor na zaključke ombudsmanice nakon njezine istrage slučaja BlackRock, da se izmijeni Financijska uredba kako bi se uključila mogućnost odbijanja ponuditelja koji su u sukobu interesa; poziva Komisiju da se u potpunosti pridržava prijedloga ombudsmanice donošenjem ojačanih i jasnijih pravila čiji je cilj spriječiti svaki sukob interesa u svim postupcima povezanim s javnom nabavom, uključujući interne smjernice;
11. ističe činjenicu da Komisija nakon istrage ombudsmanice o rotirajućim vratima poboljšava rješavanje tog pitanja i od bivšeg osoblja traži informacije o tome kako se pridržava relevantnih ograničenja; prima na znanje brže objavljivanje godišnjeg pregleda Komisije u vezi s članovima višerangiranog osoblja koji traže dozvolu za prelazak na novo radno mjesto i njezinu procjenu tih zahtjeva; ističe da Komisija ne bi smjela izdavati odobrenje ako dotično zaposlenje ne može podlijegati ograničenjima kojima se na odgovarajući način ublažavaju rizici od sukoba interesa ili ako se ta ograničenja ne mogu vjerodostojno pratiti i provoditi, uključujući obvezu novog poslodavca da objavi ograničenja; smatra da bi Komisija trebala pravodobno objavljivati informacije o svim naknadnim aktivnostima bivših viših članova osoblja koje ocjenjuje, čime bi se poboljšao javni nadzor nad tim odlukama, što je ključno za praćenje; pozdravlja činjenicu da je osoblju na neplaćenom dopustu zabranjeno zapošljavanje u područjima u kojima postoji rizik od sukoba interesa; potiče ombudsmanicu da prati postupanje Komisije u vezi s tim pitanjima;

12. pozdravlja istragu koju je ombudsmanica pokrenula na vlastitu inicijativu kako bi ocijenila kako Europska središnja banka (ESB) upravlja u slučajevima rotirajućih vrata i podržava poziv ombudsmanice ESB-u da primijeni stroža pravila na prelazak osoblja u privatni sektor; podržava preporuku da se na osoblje ESB-a primjenjuju strogi zahtjevi u pogledu razdoblja mirovanja i da se produlji razdoblje tijekom kojeg bivši zaposlenici ESB-a ne smiju lobirati kod svojih bivših kolega;
13. ističe da je afera Katargate omogućio novi i drugačiji uvid u lobiranje i donošenje politika u EU-u; prima na znanje ombudsmaničinu kritičku procjenu afere i pozdravlja razvoj novih mjera osmišljenih za poboljšanje standarda integriteta u Europskom parlamentu kako bi se zaštitila demokracija EU-a; smatra da su te mjere važan prvi korak prema poboljšanju regulatornog okvira EU-a jer im je cilj poticanje viših standarda etike i borbe protiv korupcije, čime se institucije EU-a navode kao primjeri integriteta i odgovornosti;
14. pozdravlja stalne napore ombudsmanice da poboljša transparentnost i etiku lobiranja, posebno traženjem od Komisije da ojača Kodeks ponašanja za povjerenike, izradi javnu evidenciju sastanaka između povjerenika i lobista te proaktivno objavljuje putne troškove povjerenika;
15. ističe da je sudjelovanje građana u donošenju odluka Europske unije važno za njezinu legitimnost; cijeni predanost ombudsmanice poticanju odgovornosti u donošenju odluka EU-a, posebno odluka koje se odnose na okoliš; pozdravlja i podržava zahtjev ombudsmanice upućen Europskoj investicijskoj banci (EIB) da poduzme nekoliko koraka u pogledu transparentnosti kako bi se javnosti omogućilo da lakše vidi mogući utjecaj projekata koje financira na okoliš, kao i namjeru ombudsmanice da pojača nadzor nad aktivnostima EIB-a u svjetlu dosadašnjeg nedovoljnog daljnjeg postupanja EIB-a, posebno u pogledu pravodobnog objavljivanja informacija o projektima povezanim s okolišem i financijama EIB-a kako bi se javnosti dalo dovoljno vremena da izrazi zabrinutost;
16. pohvaljuje rad ombudsmanice i njezino davanje prednosti procjeni transparentnosti donošenja odluka u području okoliša u EU-u, nakon što je, među ostalim, utvrdila nepravilnosti u postupanju Komisije kad je riječ o tome da se na odgovarajući način razmotri utjecaj trgovinskog sporazuma između EU-a i Mercosura na okoliš prije zaključenja pregovora, ozbiljne nedostatke Komisije u rješavanju zahtjeva za javni pristup informacijama o okolišu i nedostatak jasnih pravila kojima bi se osiguralo da stručnjaci s kojima se Komisija savjetuje u kontekstu donošenja politika u području okoliša ne budu u sukobu interesa;
17. ističe da je ombudsmanica izrazila žaljenje zbog činjenice da se proaktivna transparentnost uglavnom odvijala tek nakon što su nacionalni planovi u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost već odobreni, čime je javnosti onemogućeno da na odgovarajući način prati pregovore; zabrinut je zbog dugotrajnih kašnjenja Komisije u rješavanju zahtjeva za javni pristup dokumentima povezanim s Mehanizmom za oporavak i otpornost, koja u nekim slučajevima traju godinu dana ili dulje; odlučno poziva Komisiju da potakne države članice da se koriste javnim portalom za sastavljanje popisa svih primatelja sredstava u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost, da nastavi objavljivati preliminarne procjene zahtjeva država članica za

plaćanje i da informira javnost s konkretnim pojedinostima o svojem nadzornim i revizijskim naporima kako bi se zajamčila smisljena odgovornost za sva potrošena sredstva, pozdravlja činjenicu da je Organizacija za gospodarsku suradnju i razvoj, u suradnji s Uredom europske ombudsmanice, objavila dokument naslovljen „Prema načelima dobre prakse za transparentnost vlade u upotrebi sredstava za oporavak”, u kojem se vladama pružaju smjernice za osiguravanje transparentnosti i odgovornosti pri upotrebi sredstava za oporavak od pandemije bolesti COVID-19 te u tom pogledu pozdravlja napore ombudsmanice u cilju poboljšanja standarda transparentnosti povezanih s Mehanizmom za oporavak i otpornost;

18. ističe da je u svojoj strateškoj inicijativi o načinu na koji je Komisija osigurala transparentnost i uravnoteženu zastupljenost interesa u okviru zajedničke poljoprivredne politike (ZPP) ombudsmanica utvrdila da nedostaju ključni elementi nacionalnih strateških planova u okviru ZPP-a, uključujući posebne mjere o proračunskim stavkama i ključnim etapama koje treba ispuniti, što građanima i zainteresiranim stranama otežava razumijevanje uvjeta pod kojima bi države članice mogle iskoristiti pomoć iz novog ZPP-a; podržava poziv ombudsmanice Komisiji da proaktivno objavljuje više informacija o odobrenju strateških planova država članica u okviru ZPP-a; traži od povjerenika za poljoprivredu i njegova kabineta, kao i od Glavne uprave Komisije za poljoprivredu i ruralni razvoj, da poštuju preporuke ombudsmanice i traže pravednu i uravnoteženu zastupljenost interesa i poljoprivrednika i civilnog društva na sastancima i u razmjenama s predstavnicima interesnih skupina, s obzirom na to da su, kako je ombudsmanica istaknula u svojem pismu iz veljače 2022., povjerenik za poljoprivredu i njegov kabinet održali više sastanaka s predstavnicima industrije nego s organizacijama za zaštitu okoliša i drugim organizacijama kao što su istraživačke institucije; traži od Komisije da preuzme aktivnu ulogu u osiguravanju usklađenosti s obvezama transparentnosti koje su nametnute državama članicama, uključujući obvezu objavljivanja identiteta subjekata kojima pripadaju korisnici sredstava i obvezu objavljivanja ukupnog iznosa plaćanja koje je primio korisnik, kako bi se javnosti zajamčio pristup svim potrebnim informacijama o korisnicima sredstava u okviru ZPP-a;
19. žali zbog toga što Komisijin pristup osnivanju skupina za građanski dijalog o pitanjima obuhvaćenima ZPP-om nije bio u skladu s preporukama ombudsmanice i što je imao nekoliko nedostataka, uključujući neuspjeh u pogledu transparentnog i jasnog uvođenja uravnotežene zastupljenosti gospodarskih i negospodarskih interesa u sastavu skupina;
20. ističe važnost pravodobne obrade zahtjeva za pristup dokumentima za sve institucije kako bi se očuvala relevantnost informacija; podržava posebno izvješće ombudsmanice u okviru njezine strateške istrage o vremenu koje je Komisiji potrebno za rješavanje zahtjeva za javni pristup dokumentima¹⁰; zabrinut je zbog sustavnih i znatnih kašnjenja Komisije u obradi takvih zahtjeva; ističe da je javni pristup dokumentima temeljno pravo zajamčeno Uredbom 1049/2001¹¹; potiče Komisiju da poboljša svoje administrativne prakse kako bi se poštovali rokovi koje je utvrdio zakonodavac te da jasno i proaktivno pokaže da je transparentnost pravilo i prioritet pri obradi zahtjeva za

---

¹⁰ Europski ombudsman, [Ombudsman opens inquiry into time taken by Commission to deal with access to documents requests](#), 6. travnja 2022.

¹¹ Uredba (EZ) br. 1049/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2001. o javnom pristupu dokumentima Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije (SL L 145, 31.5. 2001., str. 43.).

javni pristup dokumentima; naglašava da institucije EU-a moraju predvidjeti dovoljno ljudskih resursa za povećanje učinkovitosti u obradi zahtjeva za pristup dokumentima; podsjeća da je ombudsmanica preporučila temeljito restrukturiranje Komisijina pristupa obradi zahtjeva za pristup dokumentima;

21. prima na znanje istragu ombudsmanice o izostanku reakcije Komisije u pogledu identificiranja i ocjenjivanja mogućeg objavljivanja tekstualnih poruka koje su razmijenili predsjednica Komisije i izvršni direktor jednog farmaceutskog poduzeća o kupnji cjepiva protiv bolesti COVID-19; zabrinut je zbog toga što je pristup Komisije predstavljao nepravilnost u postupanju; naglašava da su poslovne tekstualne i instant poruke „dokumenti” u skladu s Uredbom 1049/2001 i naglašava da je poštovanje tog načela od posebne važnosti; pozdravlja preporuke ombudsmanice upućene upravi EU-a o snimanju poslovnih tekstualnih i instant poruka; naglašava da je važno da institucije EU-a u potpunosti poštuju te preporuke kako bi se prakse uprave EU-a uskladile s modernim komunikacijskim metodama; prima na znanje odgovor Komisije da će izdati dodatne smjernice o modernim komunikacijskim alatima kao što su tekstualne poruke;
22. poziva Vijeće da izvuče pouku iz istrage ombudsmanice o njegovu odbijanju potpunog javnog pristupa dokumentima povezanim s pregovorima o nacrtu „Akta o digitalnim tržištima”, što je 2022. dovelo do zaključka ombudsmanice da je došlo do nepravilnosti u postupanju; poziva Vijeće da u tim slučajevima primijeni najviše standarde transparentnosti, posebno ako je ombudsman već utvrdio probleme u prethodnim strateškim istragama koje se odnose na transparentnost njegova zakonodavnog postupka i donošenja odluka tijekom krize uzrokovane bolešću COVID-19; podsjeća da je transparentnost jedno od ključnih načela utvrđenih Ugovorima EU-a i da nedostatak transparentnosti može umanjiti povjerenje građana u europske institucije i EU u cjelini;
23. naglašava važnost istraga ombudsmanice o poštovanju ljudskih prava od strane administracije EU-a; podržava poziv ombudsmanice Komisiji da uspostavi novi, zasebni portal za rješavanje pritužbi u vezi s navodnim kršenjima ljudskih prava te da organizacijama civilnog društva i drugim dionicima u zemljama s kojima EU ima trgovinske odnose omogući pristup tom portalu;
24. ističe da je ombudsmanica provela stratešku istragu o tome kako Frontex poštuje svoje obveze u pogledu temeljnih prava i transparentnosti u okviru svojeg proširenog mandata u skladu s Uredbom 2019/1896¹², naglašava važnost primjene visokih standarda transparentnosti kako bi se omogućio javni nadzor i zajamčilo potpuno poštovanje temeljnih prava u svim operacijama Frontexa s ciljem jačanja njegove odgovornosti; poziva Frontex da osigura odgovarajuće praćenje preporuka ombudsmana;
25. prima na znanje istragu ombudsmanice o sustavu Komisije za praćenje poštovanja temeljnih prava od strane hrvatskih vlasti u kontekstu operacija upravljanja granicama koje se financiraju sredstvima EU-a, pri čemu je ombudsmanica kritizirala Komisiju zbog kašnjenja u uspostavi odgovarajućeg mehanizma praćenja upravljanja granicama od strane hrvatskih vlasti; potiče Komisiju da uvijek brzo reagira na prijedloge ombudsmana za poboljšanje, posebno u slučajevima poput tog, kada se utvrde znatni

---

¹² Uredba (EU) 2019/1896 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2019. o europskoj graničnoj i obalnoj straži i stavljanju izvan snage uredaba (EU) br. 1052/2013 i (EU) 2016/1624 (SL L 295, 14.11.2019., str. 1.).

nedostaci;

26. pozdravlja činjenicu da se mreža agencija EU-a, na temelju praktičnih preporuka ombudsmanice o upotrebi službenih jezika u komunikaciji s javnošću, dogovorila o smjernicama o politikama višejezičnosti;
27. prima na znanje da je 2022. ažuriran Statut europskog ombudsmana i da su mu dodane provedbene odredbe kojima se detaljno opisuju radni postupci Ureda ombudsmana; smatra da će nove odredbe doprinijeti poboljšanju rada ombudsmana;
28. pozdravlja to što se ombudsmanica obvezala na praćenje provedbe Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom u administraciji EU-a; cijeni rad ombudsmanice kao člana Okvira EU-a za Konvenciju UN-a o pravima osoba s invaliditetom;
29. ističe rezultate istrage koju je ombudsmanica provela na vlastitu inicijativu o načinu na koji Komisija prati strukturne i investicijske fondove EU-a kako bi se osiguralo da se oni koriste za jačanje prava osoba s invaliditetom na samostalan život i uključivanje u zajednicu; pozdravlja prijedlog o jasnijim smjernicama u vezi s potrebom za promicanje deinstitucionalizacije u kontekstu korištenja europskih strukturnih i investicijskih fondova;
30. potiče ombudsmanicu da nastavi razmjenjivati iskustva i najbolje prakse s nacionalnim pučkim pravobraniteljima preko Europske mreže pučkih pravobranitelja; cijeni činjenicu da je naglasak godišnje konferencije Europske mreže pučkih pravobranitelja održane 2022. bio na najboljim praksama za pomoć izbjeglicama i da se bavila učincima digitalizacije javnih usluga na prava građana; pohvaljuje pridruživanje ureda ukrajinskog i moldavskog pučkog pravobranitelja Europskoj mreži pučkih pravobranitelja;
31. pozdravlja stalne napore ombudsmanice da dodatno poboljša vidljivost svojih aktivnosti, među ostalim s pomoću internetskih alata i višejezične internetske stranice koji omogućuju pružanje pomoći na sva 24 službena jezika EU-a;
32. pozdravlja uspješan i dugotrajan dijalog između ombudsmana i Odbora za predstavke Europskog parlamenta; ističe da intenzivna suradnja između tih dvaju tijela pomaže da se poveća demokratska odgovornost institucija EU-a i da ih se približi građanima;
33. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju i izvješće Odbora za predstavke proslijedi Vijeću, Komisiji, Europskom ombudsmanu, vladama i parlamentima država članica te njihovim ombudsmanima ili sličnim nadležnim tijelima.

OBRAZLOŽENJE

Godišnje izvješće o radu europske ombudsmanice za 2022. službeno je predano predsjednici Europskog parlamenta Roberti Metsoli 28. travnja 2023., a ombudsmanica Emily O'Reilly izvješće je predstavila Odboru za predstavke 27. lipnja 2023. u Bruxellesu.

Mandat ombudsmana utvrđen je člancima 24. i 228. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU). Člankom 24. UFEU-a i člankom 43. Povelje EU-a o temeljnim pravima utvrđeno je pravo na podnošenje pritužbe europskom ombudsmanu. U skladu s člankom 228. UFEU-a europski ombudsman, kojeg bira Europski parlament, ovlašten je primati pritužbe od svakog građanina Unije ili svake fizičke ili pravne osobe s boravištem odnosno registriranim sjedištem u državi članici, a u vezi s nepravilnostima u postupanju institucija, tijela, ureda ili agencija Unije, s iznimkom Suda Europske unije u izvršavanju njegovih pravosudnih ovlasti.

Dodatni temelj, koji je posebno povezan s ulogom europskog ombudsmana, je članak 41. stavak 1. Povelje EU-a o temeljnim pravima u kojem se navodi da „svatko ima pravo da institucije, tijela, uredi i agencije Unije njegove predmete obrađuju nepristrano, pravično i u razumnom roku”.

Europski ombudsman pomaže osobama, poduzećima i organizacijama koji se suočavaju s problemima s administracijom EU-a tako što rješava pritužbe koje oni podnose, ali i tako što nastoji promicati dobru upravnu praksu proaktivnim utvrđivanjem širih sustavnih pitanja povezanih s institucijama EU-a. Europski ombudsman ne može uvijek provesti istragu o svim pritužbama koje primi, ali Ured ipak pokušava pomoći svim osobama koje traže pomoć, među ostalim tako što pruža savjete o drugim mogućnostima traženja pravne zaštite.

Tijekom 2022. usluge ombudsmanice zatražilo je 16 569 građana. Od toga je 13 313 građana primilo savjet preko interaktivnog vodiča na internetskoj stranici ombudsmanice, službe ombudsmanice odgovorile su na 1038 preostalih pitanja, dok je 2238 slučaja ombudsmanica riješila u obliku pritužbi.

Od ukupno 2238 pritužbi koje je ombudsmanica obradila tijekom 2022., 755 ih je bilo u njezinu djelokrugu, a 1483 izvan njezina djelokruga.

Europska je ombudsmanica 2022. godine obradila više od 1483 pritužbe koje nisu bile u djelokrugu njezinih ovlasti, u prvom redu zato što se nisu odnosile na rad administracije EU-a. Više od 40 posto takvih pritužbi pristiglo je iz Španjolske, Poljske i Njemačke, pri čemu je samo Španjolska činila polovicu te brojke. Te pritužbe koje su bile izvan djelokruga uglavnom su se odnosile na probleme nastale s nacionalnim, regionalnim ili lokalnim javnim tijelima, vladama i tijelima javnih službi te nacionalnim ili međunarodnim sudovima (kao što je Europski sud za ljudska prava). Građani su također uputili velik broj pritužbi koje su se odnosile na privatne subjekte, uključujući banke, internetska poduzeća i platforme te zračne prijevoznike. Ombudsmanica je zaprimila i brojne pritužbe koje su bile izvan njezina djelokruga ovlasti, a koje su se odnosile na humanitarnu krizu u Ukrajini nakon ruske invazije. Ombudsmanica je nastavila zaprimati velik broj pritužbi izvan svoje nadležnosti povezanih s pandemijom bolesti COVID-19. One su se uglavnom odnosile na mjere koje su nacionalna tijela uvela kao odgovor na pandemiju i pravo na slobodno kretanje unutar EU-a. Druge pritužbe izvan njezine nadležnosti odnosile su se na institucije EU-a, ali su bile povezane s političkim ili zakonodavnim djelovanjem.

Ombudsmanica je podnositelje pritužbi savjetovala o tome koja bi druga tijela mogla pomoći i pojasnila svoj djelokrug ovlasti. Uz suglasnost podnositelja pritužbe ombudsmanica je pritužbe prosljedila i odgovarajućim članovima Europske mreže pučkih pravobranitelja (ENO). Podnositeljima pritužbe koji su izrazili nezadovoljstvo konkretnim zakonodavstvom EU-a ombudsmanica je u pravilu savjetovala da se obrate Odboru za predstavke Europskog parlamenta. Podnositelji pritužbi koji su postavili druga pitanja, uključujući provedbu prava EU-a, upućeni su Europskoj komisiji, nacionalnim ili regionalnim pučkim pravobraniteljima ili mrežama EU-a kao što su Europe Direct, Solvit i europski potrošački centri.

Ombudsmanica je 2022. otvorila 348 istraga, od kojih su se 344 temeljile na pritužbama, a četiri su bile samoinicijativne. Zatvorila je 330 istraga (325 utemeljenih na pritužbi i 5 samoinicijativnih istraga).

Većina istraga odnosila se na Komisiju (197 istraga, tj. 57,1 %), zatim na Europski ured za odabir osoblja (EPSO) (22 istrage, tj. 6,3 %), Parlament (19 istraga, tj. 5,5 %) i Europsku službu za vanjsko djelovanje (16 istraga, tj. 4,6 %). Preostale istrage daju se razvrstati na sljedeći način: Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu (FRONTEX) (14 istraga, tj. 4,3 %), Agencija Europske unije za sigurnost zračnog prometa (7 istraga, tj. 2 %), ostale agencije EU-a (23 istraga, tj. 6,7 %) i druge institucije (46 istrage, tj. 13,5 %).

U vezi s istragama koje je europska ombudsmanica 2022. zaključila, a za koje je institucija pronašla rješenje, rješenje je pronađeno u 152 slučaja (46,1 %), u 122 slučaja (37 %) nisu utvrđene nepravilnosti u postupanju, dok je samo u 15 slučajeva (4,5 %) ombudsmanica utvrdila nepravilnosti u postupanju te je institucija prihvatila preporuku.

Istrage slučajeva koje je europska ombudsmanica zaključila u prosjeku su trajale kraće od šest mjeseci: 157 slučajeva (48 %) zaključeno je u roku od tri mjeseca, 126 slučajeva (38 %) u roku od 3 do 12 mjeseci, 36 slučajeva (11 %) u roku od 12 do 18 mjeseci, a samo je 11 slučajeva (3 %) zaključeno je nakon više od 18 mjeseci.

Razina suradnje institucija EU-a s ombudsmanicom tijekom 2022. bila je zadovoljavajuća u 79 % slučajeva. Institucije EU-a reagirale su pozitivno na 26 od 33 prijedloga koje je ombudsmanica iznijela kako bi se ispravile ili poboljšale njihove administrativne prakse.

Tri najvažnija problema u istragama koje je ombudsmanica zaključila 2022. bila su transparentnost i odgovornost (pristup informacijama i dokumentima) (32 %), službenička kultura (20 %) i poštovanje temeljnih prava (15 %). Među ostalim problemima bili su pravilna uporaba diskrecijskih prava (uključujući u postupcima zbog povrede prava), zapošljavanje, dobro upravljanje kadrovskim pitanjima, poštovanje postupovnih prava, pravilno upravljanje postupcima radi utvrđivanja povrede prava, dobro financijsko upravljanje, sudjelovanje javnosti u donošenju odluka EU-a, etička pitanja i bespovratna sredstva, javna nabava, ugovori.

Osim glavnih aktivnosti povezanih s pritužbama, ombudsmanica provodi i opsežnije strateške istrage i inicijative u vezi sa sustavnim pitanjima s institucijama EU-a. U skladu s ombudsmaničinom strategijom „Ususret 2024.”, tijekom 2022. povećan je obujam njezina strateškog rada te je pokrenut veći broj istraga i inicijativa u vezi s različitim pitanjima. Ured ombudsmanice je u svojem strateškom radu 2022. otvorio nove strateške istrage o različitim temama:

- **Etička pitanja**

Održavanje visokih etičkih standarda u administraciji EU-a ključno je područje ombudsmanova rada. To obuhvaća provedbu pravila o rotirajućim vratima, sukobima interesa i sastancima s lobistima.

Ombudsmanica je od Komisije zatražila informacije o načinu na koji osigurava transparentnost i uravnoteženu zastupljenost interesa u odnosu na zajedničku poljoprivrednu politiku (ZPP). Iznijela je nekoliko opažanja o tom pitanju i zatražila više rasprava o ZPP-u s građanima i drugim dionicima, pored predstavnika iz poljoprivrednog sektora. Također je potaknula Komisiju da proaktivno objavljuje više informacija o odobrenju „strateških planova” država članica, u kojima se detaljno navodi kako će se ispuniti ciljevi ZPP-a.

Ombudsmanica je pokrenula istragu na vlastitu inicijativu kako bi procijenila na koji način Komisija osigurava transparentnost svojih interakcija s predstavnicima interesnih skupina duhanske industrije. Istraga je nastavak prethodnih istraga u tom području, među kojima je istraga u kojoj je 2016. zaključeno da Komisija nije ispunila svoje obveze na temelju Okvirne konvencije Svjetske zdravstvene organizacije o nadzoru nad duhanom.

Uloga je ombudsmana i predvidjeti pitanja od javnog interesa te preventivno zatražiti informacije od administracije EU-a. S obzirom na to, ombudsmanica je zatražila od Komisije više pojedinosti o tome kako osigurava da vanjski stručnjaci uključeni u evaluaciju projektnih prijedloga u okviru Europskog fonda za obranu (EDF) nisu u sukobu interesa. Napomenula je da se popis stručnjaka ne objavljuje javno, zbog čega je još važnije da se etičke obveze provode.

Ombudsmanica je pozdravila prijedlog Komisije o izmjeni Financijske uredbe kako bi se uključila mogućnost odbijanja ponuditelja ako su u profesionalnom sukobu interesa. Izmjena je bila odgovor na saznanja ombudsmanice o odluci Komisije da društvu BlackRock Investment Management dodijeli ugovor za provedbu studije u području koje je od regulatornog i financijskog interesa za to društvo.

- **Rotirajuća vrata**

U središtu interesa Ureda ombudsmanice tijekom 2022. i dalje je bilo postupanje administracije EU-a u slučajevima rotirajućih vrata. Ombudsmanica je 2022. nastavila opsežnu stratešku istragu pokrenutu u veljači 2021. o tome kako Komisija postupa u situacijama rotirajućih vrata. U središtu te strateške istrage, koja obuhvaća 100 predmeta, način je na koji Komisija postupa s prelaskom osoblja u privatni sektor. Od Komisije je zatraženo da brže objavljuje odluke o novim radnim mjestima članova osoblja kako bi se omogućio pravodoban javni nadzor. Komisija je odgovorila da će u slučajevima u kojima postoji rizik za ugled Komisije zatražiti od bivših članova osoblja da povratno izvijeste o načinu na koji su usklađeni sa svim ograničenjima, primjerice u pogledu lobiranja kod bivših kolega. Također je ustvrdila da će objaviti, brže nego prije, svoj godišnji pregled članova višerangiranog osoblja koji traže dopuštenje za prelazak na novo radno mjesto i svoju procjenu tih zahtjeva. Usto, osoblju na neplaćenom dopustu sada je zabranjeno zapošljavanje u područjima u kojima postoji rizik od sukoba interesa.

Nakon istrage na vlastitu inicijativu o tome kako Europska središnja banka (ESB) upravlja u

slučajevima rotirajućih vrata, ombudsmanica je zatražila od Banke da primijeni stroža pravila u pogledu prelaska osoblja u privatni sektor, a posebno u financijski sektor. Ombudsmanica je zatražila da se stroži zahtjevi u pogledu razdoblja mirovanja primjenjuju na više članova osoblja i da se razdoblje u kojem je bivšim višim članovima osoblja ESB-a zabranjeno da lobiraju kod bivših kolega produlji na jednu godinu. Ombudsmanica je iznijela nekoliko prijedloga Europske investicijske banke (EIB) da ojača način na koji ocjenjuje prelasku članova svojeg Upravnog odbora u privatni sektor. To je uslijedilo nakon odluke EIB-a da odobri prelazak bivšeg potpredsjednika u komunalno poduzeće koje je primilo zajmove od banke.

- **Odgovornost u donošenju odluka**

Građani EU-a imaju pravo pristupa dokumentima institucija EU-a, a europski ombudsman služi kao mehanizam pravne zaštite za one koji se suočavaju s poteškoćama u pristupu tim dokumentima.

Ombudsmanica je u rujnu 2022. pokrenula javno savjetovanje kako bi ocijenila imaju li građani pristup najnovijim informacijama o okolišu. Cilj pitanja u okviru tog savjetovanja bio je saznati koliko je javnosti lako ili teško dobiti dokumente ili informacije povezane s tim područjem te kako se građani mogu više uključiti u pripremu i provedbu zelenih politika. U okviru savjetovanja zaprimljeno je 18 odgovora, a ombudsmanica će poduzeti daljnje korake u 2023. Ured ombudsmanice obratio se Tajništvu Odbora za usklađenost s Aarhuškom konvencijom kako bi saznao više o njegovoj ulozi u rješavanju pritužbi o pitanjima okoliša.

Tri organizacije civilnog društva podnijele su pritužbu zbog toga što Europska investicijska banka (EIB) premalo i prekasno objavljuje informacije o projektima koje financira. Ombudsmanica je daljnje postupanje EIB-a smatrala nedostatnim i zatražila pojačani nadzor nad aktivnostima Banke.

Mehanizam za oporavak i otpornost dio je dosad nezabilježenog poticajnog paketa koji financira EU kako bi se gospodarstvima država članica pomoglo da se oporave od pandemije bolesti COVID-19. Ombudsmanica je pitala Komisiju kako će osigurati odgovornost kad je riječ o trošenju sredstava fonda za oporavak, kako javnost može vidjeti koji se projekti financiraju i jesu li postignute obećane ključne etape. Ombudsmanica je zaprimila i pritužbe koje su se odnosile na uskraćivanje pristupa dokumentima povezanim s planovima oporavka Njemačke, Francuske, Nizozemske, Švedske i Danske. U svojim je analizama naglasila važnost visokih standarda transparentnosti u upravljanju Mehanizmom za oporavak i otpornost.

Skupina organizacija i udruga civilnog društva obratila se ombudsmanici nakon što je Komisija gotovo 123 000 pojedinačnih odgovora, podnesenih (u jednom dokumentu) na javno savjetovanje o inicijativi za održivo korporativno upravljanje, računala kao jedan odgovor s više potpisnika. Isto tako, nije na pravodoban i prikladan način sažela glavne razloge za zabrinutost iznesene u okviru kampanje. Ombudsmanica je izrazila žaljenje zbog takvog pristupa te je od Komisije zatražila da u budućnosti pruži bolje informacije o odgovorima građana primljenima putem platformi za kampanje.

Komisija je objasnila kako prikuplja informacije o provedbi Opće uredbe EU-a o zaštiti podataka u Irskoj zbog zabrinutosti da nije prikupila dovoljno informacija za procjenu načina

na koji se zakon primjenjuje. Ombudsmanica je objašnjenja smatrala zadovoljavajućima, ali je potaknula Komisiju da bude preskriptivnija u pogledu svojih potreba za informacijama kako bi mogla na odgovarajući način pratiti to važno područje.

Ombudsmanica je upitala Vijeće može li proaktivno objaviti više dokumenata povezanih s donošenjem sankcija protiv Rusije. Vijeće je pružilo detaljno i uvjerljivo objašnjenje o tome zašto je u ovom trenutku teško postići čak i marginalnu dodatnu transparentnost u tom području.

- **Pristup dokumentima**

Ombudsmanica je provela interno restrukturiranje Ureda u svrhu njegova učinkovitijeg rješavanja pritužbi i bavljenja sustavnim problemima administracije EU-a. To je dovelo do bržeg rješavanja pritužbi i do važnih pozitivnih rezultata u administraciji EU-a u različitim područjima.

Ombudsmanica je 2022. nastavila promicati rad Ureda kao mehanizma pravne zaštite za one koji traže javni pristup dokumentima. Nadovezujući se na stručnost Ureda u tom području, ombudsmanica je objavila detaljan vodič o pravu na javni pristup dokumentima EU-a. Taj internetski alat uključuje pitanja i odgovore za opću publiku te detaljan vodič za stručne dionike i aktiviste za transparentnost. Vodič pruža sveobuhvatne informacije o praktičnim i pravnim aspektima prava na javni pristup.

Europska agencija za pomorsku sigurnost (EMSA) pristala je na svojim internetskim stranicama objaviti opsežne informacije o otkrivenim slučajevima izlivanja nafte od 2015. nadalje. Ombudsmanica je pohvalila EMSA-inu mjeru koja je uslijedila nakon pritužbe istraživačke novinarske platforme.

Nakon istrage Vijeće je odobrilo pristup početnim komentarima i pitanjima država članica o nacrtu Akta o digitalnim tržištima, ali tek nakon završetka zakonodavnih rasprava o zakonu. Ombudsmanica je zatražila od Vijeća da omogući brži pristup zakonodavnim dokumentima kako bi javnost mogla učinkovito sudjelovati u raspravama o nacrtima zakona EU-a.

Komisija je odobrila javni pristup dokumentima koji se odnose na kupnju 1,5 milijuna medicinskih maski gotovo dvije godine nakon početnog zahtjeva.

Ombudsmanica je pokrenula dvije istrage o kašnjenjima u obradi zahtjeva za dokumente: jedna se odnosila na vrijeme koje je Komisiji potrebno za rješavanje zahtjeva za javni pristup, a druga na način na koji Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu (Frontex) postupa s takvim zahtjevima.

- **Temeljna prava**

Ombudsmanica je 2022. zatražila od Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu (Frontex) da poboljša svoju odgovornost nakon provedbe strateške istrage o tome kako ispunjava svoje obveze u pogledu temeljnih prava. U okviru istrage ispitana je transparentnost Frontexovih zajedničkih operacija s nacionalnim tijelima na granicama EU-a, način na koji se utvrđuju pitanja temeljnih prava i način na koji se nadzire vraćanje osoba koje traže azil. Ombudsmanica je utvrdila nekoliko područja u kojima bi Frontex mogao poboljšati svoje prakse i iznijela prijedloge o tome kako omogućiti bolji pristup Frontexovu mehanizmu za

podnošenje pritužbi za osobe koje smatraju da su prekršena njihova temeljna prava.

Druga ključna istraga u vezi s temeljnim pravima odnosila se na to kako Komisija osigurava da hrvatska nadležna tijela poštuju temeljna prava u kontekstu upravljanja državnim granicom. Ombudsmanica je kritizirala kašnjenje Komisije u uspostavi mehanizma praćenja za upravljanje granicama od strane hrvatskih nadležnih tijela te zatražila od Komisije da je do početka 2023. povratno obavijesti o koracima koje je poduzela da se ojača usklađenost s temeljnim pravima u hrvatskim graničnim operacijama za koje se primaju sredstva EU-a.

Ombudsmanica je od Komisije zatražila informacije o tome kako osigurava poštovanje ljudskih prava u međunarodnim trgovinskim sporazumima koje EU potpisuje te da uspostavi novi i zasebni portal za rješavanje pritužbi u vezi s navodnim kršenjima ljudskih prava i da ispita kako organizacije civilnog društva i drugi dionici u zemljama s kojima EU ima trgovinske odnose mogu taj portal staviti na raspolaganje za pritužbe povezane s ljudskim pravima.

Ombudsmanica je 2020. objavila niz praktičnih preporuka o upotrebi službenih jezika EU-a u komunikaciji s javnošću. Te su preporuke uključivale uspostavu jasne politike o upotrebi službenih jezika, objavljivanje te politike i njezinu dosljednu primjenu. U jesen 2022. mreža agencija EU-a objavila je da je, na temelju preporuka koje je ombudsmanica dala 2020., postigla dogovor o smjernicama i predlošku višejezičnih politika.

- **Razvoj uloge ombudsmana**

Dana 17. i 18. studenoga europska ombudsmanica, Odjel za pravo Europskog sveučilišnog instituta i Škola za transnacionalno upravljanje održali su konferenciju u Firenci, u Italiji, kako bi ispitali kako se uloga europskog ombudsmana razvijala u osiguravanju neovisne, transparentne i odgovorne administracije EU-a. Na tom događanju iznesene su različite perspektive iz akademske zajednice, civilnog društva, administracije EU-a i samog Ureda europske ombudsmanice. U različitim panelima raspravljalo se o tome kako se uloga ombudsmana razvijala tijekom godina i kako ombudsmanova „meka sila” može potaknuti pozitivne promjene te o ulozi transparentnosti u postizanju odgovornosti u institucijama EU-a.

Na godišnjoj konferenciji Europske mreže pučkih pravobranitelja raspravljalo se o nekima od glavnih pitanja s kojima se pučki pravobranitelji suočavaju, primjerice o poštovanju prava osoba koje bježe od rata u Ukrajini, te je izražena dobrodošlica ukrajinskog i moldavskog pučkog pravobranitelja u mrežu. Glavni naglasak godišnje konferencije Europske mreže pučkih pravobranitelja održane 2022. u Strasbourgu bio je na ulozi koju pravobranitelj može imati u kriznim vremenima.

- **Odnosi s Europskim parlamentom**

Tijekom 2022. europska ombudsmanica blisko je surađivala s Europskim parlamentom te je predstavljala ključne istrage na sastancima odbora i sudjelovala u parlamentarnim saslušanjima i radionicama o temama povezanim s administracijom EU-a, temeljnim pravima i pristupom dokumentima. Ombudsmanica je tijekom 2022. sudjelovala na različitim događajima i sastancima koje je organizirao Odbor za predstavke, kao što je radionica o pravima osoba s invaliditetom. Također se sastala s predsjednicom Odbora za predstavke Dolores Montserrat kako bi raspravila o njihovoj suradnji kad je riječ o rješavanju problema

građana, a Odbor za predstavke izrazio je potporu radu i strategiji ombudsmanice tijekom godišnje razmjene gledišta o aktivnostima Ombudsmana.

- **Konvencija UN-a o pravima osoba s invaliditetom**

Kao članica tog okvira, ombudsmanica posvećuje veliku pozornost provedbi Okvira UN-a i EU-a za Konvenciju UN-a o pravima osoba s invaliditetom u administraciji EU-a. Osim toga, ombudsmanica se tijekom 2022. bavila važnim istragama povezanim s pravima osoba s invaliditetom. U travnju je zaključila istragu na vlastitu inicijativu o načinu na koji Europska komisija prati strukturne i investicijske fondove EU-a kako bi se osiguralo da se primjenjuju za promicanje prava osoba s invaliditetom na samostalan život i uključivanje u zajednicu. U listopadu 2022. ombudsmanica je bila i domaćin hibridnog seminara za članove Europske mreže pučkih pravobranitelja radi razmjene informacija i iskustava povezanih sa standardima Direktive EU-a o pristupačnosti interneta i njezine provedbe.

**PRIOLOG: SUBJEKTI ILI OSOBE
OD KOJIH JE IZVJESTITELJ PRIMIO INFORMACIJE**

U skladu s člankom 8. Priloga I. Poslovnika izvjestitelj izjavljuje da je tijekom pripreme izvješća, prije njegova usvajanja u odboru, primio informacije od sljedećih subjekata ili osoba:

Subjekt i/ili osoba
Emily O'Reilly – europska ombudsmanica

Navedeni popis sastavljen je pod isključivom odgovornošću izvjestitelja.

INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU

Datum usvajanja	29.11.2023
Rezultat konačnog glasovanja	+: 28 -: 0 0: 0
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Andris Ameriks, Marc Angel, Margrete Auken, Ibán García Del Blanco, Alexis Georgoulis, Vlad Gheorghe, Peter Jahr, Radan Kanev, Stelios Kypouropoulos, Cristina Maestre Martín De Almagro, Ana Miranda, Dolors Montserrat, Yana Toom, Michal Wiezik, Tatjana Ždanoka, Kosma Złotowski
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Asim Ademov, Karolin Braunsberger-Reinhold, Angel Dzhambazki, Sylvie Guillaume, Virginie Joron, Andrey Slabakov, Rainer Wieland
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Petras Auštrevičius, Vasile Blaga, Daniel Buda, Marina Kaljurand, Alin Mituța

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU

28	+
ECR	Angel Dzhambazki, Andrey Slabakov, Kosma Zlotowski
ID	Virginie Joron
NI	Alexis Georgoulis, Tatjana Ždanoka
PPE	Asim Ademov, Vasile Blaga, Karolin Braunsberger-Reinhold, Daniel Buda, Peter Jahr, Radan Kanev, Stelios Kypouropoulos, Dolors Montserrat, Rainer Wieland
Renew	Petras Auštrevičius, Vlad Gheorghe, Alin Mituța, Yana Toom, Michal Wiezik
S&D	Andris Ameriks, Marc Angel, Ibán García Del Blanco, Sylvie Guillaume, Marina Kaljurand, Cristina Maestre Martín De Almagro
Verts/ALE	Margrete Auken, Ana Miranda

0	-

0	0

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani